

**A MAGYARORSZÁGI SAJÁTJOGÚ
METROPOLITAI EGYHÁZ
ANYAKÖNYVEZÉSI
SZABÁLYZATA
2026.**

Debrecen, 2026. január 1.

*A Magyarországi Sajátjogi Metropolitai Egyház új Anyakönyvezési Szabályzata
2026. január 1-vel lép hatályba.*

TARTALOMJEGYZÉK

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK.....	1
Bevezetés – az anyakönyvezés célja és mibenléte	1
1. § Az anyakönyvek és anyakönyvvezetők.....	2
2. § Az anyakönyvek őrzése.....	2
3. § Az anyakönyvek írása	3
4. § Az anyakönyvezés ellenőrzése.....	4
5. § Anyakönyvi űrlapok, kötetek: számozásuk.....	4
6. § Folyószám	5
7. § Az anyakönyvek lezárása	5
8. § Egyeztetés az állami anyakönyvekkel.....	6
9. § Anyakönyvezés okmányok alapján.....	6
10. § A hibás bejegyzés helyesbítése	6
11. § Az anyakönyvi bejegyzés pótlása, törlése.....	7
12. § A névváltoztatás anyakönyvi bejegyzése.....	8
13. § Megengedett rövidítések	8
14. § Az anyakönyvi másodpéldányok	9
II. A KERESZTELTEK ANYAKÖNYVE	10
15. § Az anyakönyvezés kötelezettsége	10
16. § Az anyakönyvi bejegyzések ideje, sorrendje	11
17. § Katolizált bejegyzése a kereszteltek anyakönyvébe.....	11
18. § Más sajátjogú egyházba való átlépés („rítusváltás”) bejegyzése a kereszteltek anyakönyvébe	12
19. § A Kereszteltek anyakönyvének rovatai.....	12
20. § A keresztelési bejegyzések folyószáma	12
21. § A születés helye.....	13
22. § A megkeresztelt nevének bejegyzése	13
23. § A megkeresztelt neme	13
24. § A beavató szentségekben való részesülés helyének bejegyzése	13
25. § A beavató szentségekben való részesülés idejének bejegyzése	13
26. § A szülők személyi adatai (családi és utóneve, vallása, örökbefogadó szülők)	14
27. § Lakóhely.....	15
28. § A keresztszülők adatai.....	15
30. § A „Feljegyzések” rovat	15

III. A HÁZASULTAK ANYAKÖNYVE	17
31. § Az anyakönyvezés kötelezettsége	17
32. § A házasultak anyakönyvének rovatai	17
33. § Az 1-7. és a 11. rovat kitöltése	18
34. § A szülők, valamint az elhunyt házastárs neve	18
35. § Engedélyek, felmentések	18
36. § A „Feljegyzések” rovata	19
37. § A házasságrendezés feljegyzése	19
38. § A házasság bejegyzése a keresztek anyakönyvébe	20
IV. A HALOTTAK ANYAKÖNYVE	22
39. § A temetés és anyakönyvezés kötelezettsége	22
40. § A halottak anyakönyvének rovatai	23
41. § Az elhunyt személyének közelebbi meghatározása	23
42. § Részesült-e szentségekben?	23
43. § Eltemetőjének adatai (neve, hivatala)	23
44. § A „Feljegyzések” rovat	23
V. A SZENTELTEK ÉS A KISEBB RENDEK ANYAKÖNYVE	24
45. § A szenteltek és a kisebb rendek anyakönyvének vezetése	24
VI. ANYAKÖNYVI KIVONATOK	25
46. § Az anyakönyvi kivonatok kiállítása	25
47. § A tartalmilag egyező kivonatok	25
48. § Az anyakönyvi kivonatok kiállítási díja	26
VII. A JEGYESEK NAPLÓJA	27
49. § A jegyesek naplójának vezetése	27
50. § A jegyesek naplójának rovatai	27
51. § A jegyesek vallása	28
52. § A jegyesek szabad állapota	28
53. § A keresztelek helye és ideje, lakóhelyük	28
54. § Elhunyt házastárs bejegyzése	28
55. § Az „Akadályok és felmentésük – Tilalmak és engedélyük” rovat	29
56. § Jegyesoktatások ideje	29
57. § A házasságkötés helye és ideje	29
58. § A házasság bejegyzése a keresztek anyakönyvébe	30
59. § A „Feljegyzések” rovat	30

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Bevezetés – az anyakönyvezés célja és mibenléte

Jelen szabályzat célja, hogy a Magyarországi Sajátjogú Metropolitai Egyház a Keleti Egyházak Kánonjainak Törvénykönyve 296. kánonjában foglaltak szerinti előírásnak eleget téve szabályozza és segítse a parókiák anyakönyveinek megfelelő vezetését és őrzését.

Az egyházi anyakönyvek 1895. október 1-jéig, vagyis az állami anyakönyvezés bevezetéséig, az állam előtt is, az egyház előtt pedig azóta is közokirat jelleggel bírnak. Az anyakönyvekből okmányszerűleg bizonyítható az egyház híveinek egyházjogi helyzete. Ezért az illetékes parókus felelősségteljes hivatali kötelessége, hogy gondoskodjék az anyakönyvek pontos vezetéséről és őrzéséről.

1. § Az anyakönyvek és anyakönyvvezetők

(1) A Keleti Egyházak Kánonjainak Törvénykönyvének rendelkezése¹ értelmében minden parókián (illetve a vele egy elbírálás alá eső belső egyházi jogi személy, pl. szervezőlelkészség, továbbiakban: parókia) a következő anyakönyveket kell vezetni: a keresztek, a házasultak és a halottak anyakönyvét.

(2) A Hierarchák Tanácsa ezeken kívül ajánlja a jegyesek naplójának vezetését.

(3) A szenteltek és a kisebb rendek anyakönyveinek vezetése egyházmegyei szintű feladat (ld. az erre vonatkozó fejezetet²).

(4) Az anyakönyvezésért a felelősség mindenkor az adott parókia parókusát (illetve a parókiával egy elbírálás alá eső belső egyházi jogi személy törvényes képviselőjét – a továbbiakban: parókus) terheli. A segédlelkészek, beosztott és kisegítő lelkészek legyenek az anyakönyvezésben a parókusok segítségére, a parókusok pedig vegyék igénybe munkatársaik segítségét az irodai munkának ebben a fontos részében. Világi hívők bevonása is lehetséges, de csak megbízható és erre a feladatra megfelelően fölkészített személy.

(5) A jelen szabályzat az anyakönyvek vezetésében előálló minden kérdésre eligazítást kíván nyújtani, és minden anyakönyvvezető felelős áldozópapot kötelez. Kétes esetekben a parókus forduljon eligazításért az egyházmegyei hivatalhoz.

(6) Ha egy áldozópap több parókia ellátására kap megbízást, minden parókián külön anyakönyveket vezet. A *filiák* híveinek anyakönyvi adatait a továbbiakban a *mater* anyakönyveibe kell bevezetni, világosan jelezve a „Feljegyzések” között, hogy az adott tevékenység a filiában történt.

(7) Olyan település megnevezésénél, ahol több parókia található, a szóban forgó parókia teljes nevét kell bejegyezni (pl. Nyíregyháza esetében *nem* elegendő, hogy „Házasságot kötött Nyíregyházán” – helyesen: „Házasságot kötött a Nyíregyháza-Kertvárosi Görögkatolikus Parókián).

2. § Az anyakönyvek őrzése

(1) Az anyakönyvek a személyes adatok különleges kategóriájába tartozó adatokat tartalmaznak, így fokozottan őrzendő dokumentumoknak számítanak, ezért biztosítani kell azok biztonságát, és óvni kell azokat mindennemű adatvédelmi incidenstől (ld. lentebb). Az anyakönyvekben foglalt adatoknak mindenkor elérhetőeknek, használhatóknak, bárki számára érthetőeknek és olvashatóknak kell maradniuk. Garantálni kell biztonságos tárolásukat, esetleges szállítás alkalmával pedig megfelelő, arra hivatott személyt felügyeletét kell biztosítani.

(2) A parókus kötelessége kiemelt gondot fordítani az anyakönyvek őrzésére és veszély esetén azok mentésére. Az anyakönyvekben az elemi csapásokon kívül jelentékeny károkat tehetnek a rovarok és rágcsálók, továbbá a nedvesség és a napsugár fakító hatása. Ezért az anyakönyveket elzárt, tűzbiztos, védett helyen kell őrizni, rendszeresen biztosítva az őrzési hely megfelelő szellőzését és tisztán tartását.

¹ vö. CCEO 296. k.

² vö. CCEO 774. k.

(3) Ha az anyakönyvek súlyos állagromlása mégis megkívánja, a parókus – adatmentés céljából – az adatvédelmi előírások maximális betartása mellett készítsen az eredeti anyakönyvről utólagos, hivatalos, teljes másolatot.

(4) Az anyakönyveket elzárva és illetéktelenek számára hozzáférhetetlen helyen kell tartani, azok ugyanis a nyilvánosságra nem tartozó személyi adatokat is tartalmaznak.³ Az anyakönyvekkel foglalkozó irodai munkatárssal meg kell ismertetni az első munkanapon az adatbiztonsági és adatvédelmi szabályokat, amelyek megismeréséről szóló nyilatkozat aláírásával felelősséget vállal az anyakönyvekbe foglalt információk diszkrét kezelése tekintetében. „A parókiái levéltárat, annak állományát – így az ahhoz sajátosan is hozzátartozó egyházi anyakönyveket – a katolikus egyházfegyelem nem tekinti nyilvánosnak.”⁴

(5) Az anyakönyvi bejegyzések magán levél- és irattárnak minősülnek, ezért csak engedéllyel kutathatók. Kutatásra csak az egyházmegyei hivatal adhat engedélyt.⁵ Az engedélyező írás feltünteti a parókia nevét, az anyakönyv nemét és évfolyamait, amelyekre az engedély vonatkozik. Az anyakönyvet a meghatalmazott csak a parókus vagy megbízottja jelenlétében, a parókia hivatali helyiségében tekintheti meg. A parókia épületéből az anyakönyvet kivinni megfelelő indok és a parókus kifejezett engedélye nélkül szigorúan tilos. Az anyakönyvekről a kutató részére fotót vagy fénymásolatot készíteni szigorúan tilos.

3. § Az anyakönyvek írása

(1) Az anyakönyveket olvasható írással (akár folyóírással, akár nyomtatott betűformával) kell írni. Előzetes, ceruzával írt bejegyzést tilos bevezetni az anyakönyvbe! Ügyelni kell arra, hogy az írás tiszta, olvasható, érthető és mások számára később is értelmezhető legyen (pl. lehetőleg ne legyenek mások számára értelmezhetetlen rövidítéseket, jelöléseket stb). Külföldi állampolgár nevének esetében (a magyarországi szokás szerint) is első helyre írjuk a családi nevet, majd a keresztnévet az illető saját nyelven.

(2) A liturgikus cselekmény után a szükséges adatokat a legrövidebb időn belül az anyakönyvekbe be kell vezetni. A parókus tartsa szolgálati és lelkiismereti kötelességének, hogy az anyakönyvezésben mindenkor lemaradás nélkül végezze feladatát.

(3) Az anyakönyvekben megjelenő írás tartós olvashatósága érdekében előzetesen győződjene meg arról, hogy az alkalmazott íróeszköz megfelel-e ennek a célnak.⁶

(4) A félreérthetőség elkerülése végett anyakönyvben – a „Feljegyzések” és egyéb, később is kitöltésre kerülő rovatok kivételével – ne hagyjunk üres rovatot; ha valahová nincs bejegyzendő információ, az egyértelműen kihúzendó!

³ Élő személyek vallási hovatartozására vonatkozó adatok a személyes adatok különleges kategóriájába tartozó, védett adatnak minősülnek – ld. GDPR, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény alapján.

⁴ SZUROMI SZ., *Egyházi anyakönyvek*, in JAKAB A. – KÖNCZÖL M. – MENYHÁRD A. – SÜLYÖK G. (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia* (Egyházjog rovat, rovatszerkesztő: SZUROMI SZ.), in <http://ijoten.hu/szocikk/egyhazi-anyakonyvek> (2020), 2. [9].

⁵ Az anyakönyvek esetében a keresztek anyakönyvei a kutatni kívánt bejegyzés keletkezésétől számított 90 év után, a házassági anyakönyvek esetében 60 év után, míg a halotti anyakönyvek esetében 30 év után kutathatóak.

⁶ Erre vonatkozóan bármilyen olvasható írásmód elfogadható, ugyanakkor figyelni kell arra, hogy a bejegyzés tartós nyomot hagyó íróeszközzel, azaz megfelelő tintával történjék. Fontos, hogy a másodpéldányhoz is, amit hitelesíteni kell, megfelelő tintát használjunk.

(5) Nem elfogadható az anyakönyvet digitálisan vezetni, illetve annak másolatait az egyházmegye részére digitálisan beküldeni.

4. § Az anyakönyvezés ellenőrzése

(1) Az anyakönyvek szabályos vezetését a helyi hierarcha hivatalos kánoni látogatása során személyesen, azon kívül az esperes útján ellenőrzi. A kerületi esperes a szokásos évi esperesi vizitáción köteles az anyakönyvek vezetését felülvizsgálni, és a megfelelő észrevételeket az anyakönyvvezető parókus, továbbá vizitációs jelentésében az egyházmegyei hivatal tudomására hozni. Az utolsó aktuális bejegyzést tartalmazó oldalon, az utolsó bejegyzés után az esperes írja alá az anyakönyvet a felülvizsgálat igazolására, a dátum feltüntetésével.

(2) Az esperesek anyakönyvezését az egyházmegye adottságainak megfelelően az egyházmegye által meghatározott más személy (a fő- vagy elsőhelynök) ellenőrzi az előző pontban foglaltak szerint.

(3) Az anyakönyvek súlyosan hanyag írása, meghamisítása, megsemmisítése és gondatlan őrzése büntetendő cselekmény, és az egyházi hatóság büntetését vonja maga után.⁷

5. § Anyakönyvi űrlapok, kötetek: számozásuk

(1) Korábban különféle formátumú anyakönyvek voltak a parókiák használatában. Az eltérések jövőbeni kiküszöbölésére a jelen Szabályzat nyomán új anyakönyvek jelennek meg, amelyeket jelen Szabályzat hatályba lépésétől kezdődően kell alkalmazni.

(2) Az új anyakönyvet kötet számmal kell ellátni. A kötet számot római számmal kell felírni az anyakönyv külső, kemény borítólapjára – lehetőleg annak a gerincére is –, továbbá az első számozatlan oldal közepére, megjelölve még a parókiát, az anyakönyv nemét és az első bejegyzés évét, hónapját és napját is (pl. „*Budapest-Rózsák tere, Kereszteltek XI. 2025. január I.*”).

(3) Az új anyakönyvet lapszámmal kell ellátni. Ez úgy történik, hogy a kinyitott kötet első oldalára, a bal felső sarokba felírjuk az arab egyest, lapozás után a másik oldalra – szintén a bal felső sarokba – kerül az arab kettes stb., tehát lap- és nem oldalszámozás történik.

⁷ CCEO 1464. k., 1. §: „Azt, aki a jog által már előírányzott eseteket kivéve az Egyházban [gyakorolt] hatalmával, hivatalával, szolgálatával vagy más feladatával cselekmény vagy mulasztás útján visszaélt, büntessék megfelelő büntetéssel, az ezektől való megfosztást sem kizárva, hacsak erre a visszaélésre a törvény vagy parancs más büntetést nem állapított meg. 2. §. Azt pedig, aki vétkes gondatlanságból az Egyházban [gyakorolt] hatalmának, hivatalának, szolgálatának vagy más feladatának cselekményét törvénytelenül más kárára végezte vagy mulasztotta el, büntessék megfelelő büntetéssel.”

Illetve:

CCEO 1455. k.: „Azt, aki egyházi okiratot meghamisított vagy abban valótlan állítást, vagy aki bármely hamis vagy megváltoztatott okiratot egyházi ügyben tudatosan felhasznált, vagy egy valódi okiratot megváltoztatott, elpusztított vagy elrejtett, büntessék megfelelő büntetéssel.”

6. § Folyószám

(1) A folyószám az évi anyakönyvi bejegyzések sorrendjét mutatja. Évente az első bejegyzés előtti sor közepére a rendes írásnál jóval nagyobb számokkal az évszámot írjuk fel, a következő sorban pedig az első liturgikus cselekményt anyakönyvezzük 1. folyószámmal, amely a bejegyzések sorrendje szerint, megszakítás nélkül folytatódik az év utolsó bejegyzéséig.

(2) Ez az eljárás követendő akkor is, ha az egyik anyakönyvi kötet év közben betelik, és új anyakönyvi kötet kerül használatba. Például: ha a betelt kötet utolsó bejegyzése 40. folyószámmal záródik, az új kötet első bejegyzése 41. folyószámú lesz.

7. § Az anyakönyvek lezárása

(1) Az anyakönyveket minden polgári év utolsó napján le kell zárni. A záradékot az utolsó bejegyzés után a következő sorba vízszintesen, az anyakönyv mindkét oldalára kiterjedően a függőleges rovatok keresztülírásával, valamint az elmúlt év utolsó bejegyzése számának a feltüntetésével kell bevezetni (pl. *„A Tolcsvai Görögkatolikus Parókia kereszteltjeinek (házasultjainak, halottainak) 2025. évi anyakönyvét 48. folyószámmal lezártam. Tolcsva, 2025. december 31-én. N. N. parókus.”* – pecsét). Ezzel a bejegyzéssel zárunk, majd új oldal⁸ kezdődik az új év szerint.

(2) Ha az anyakönyvi kötet év közben betelik, az utolsó bejegyzés helyét üresen kell hagyni, és ide kell beírni a lezárási szöveget az előző pontban foglaltak szerint (pl. *„A Tolcsvai Görögkatolikus Parókia kereszteltjei anyakönyvének XII. kötetét 24. folyószámmal lezártam. Tolcsva, 2025. június 23-án. N. N. parókus.”* – pecsét).

(3) A záradék után a hitelesítést saját aláírásával és a parókia hivatali pecsétjével a parókus látja el.

(4) A parókiai hivatal átadás-átvételének napján ennek tényét az átadó és átvevő parókus, valamint az esperes aláírásával és pecsétjével az utolsó aktuális bejegyzés után rögzíteni köteles. Az események bejegyzése ezt követően folytatódhat. Hasonló az eljárás abban az esetben is, ha elhalálozás vagy egyéb akadályoztatás miatt az átadó felelős áldozópap az átadás-átvételben nem szerepelhet, ekkor az esperes, illetve az átvevő parókus aláírása szükséges.

(5) Abban az esetben, amikor egy parókia hivatalosan megszűnik, az utolsó anyakönyvi bejegyzés után szintén hivatalosan le kell zárni az anyakönyveket, konkrét hivatkozással utalva a megszüntető határozatra, és jelezve, hogy mely jogi személy számít jogutódnak.

(6) A szenteltek és a kisebb rendek anyakönyvének beteltével a helyi hierarcha zárja le azt.

⁸ Az adott évre vonatkozó bejegyzés hiányakor vagy nagyon kevés bejegyzés esetén az új oldal nyitásától az esperes engedélyének birtokában eltekinthet a parókus.

8. § Egyeztetés az állami anyakönyvekkel

Általános elv, hogy az egyházi anyakönyvekben jegyzett családi és keresztnév meggyezzenek az állami anyakönyvben feljegyzett családi és utónevekkel. A névváltoztatás problémáját illetően ld. még: 12.§.

9. § Anyakönyvezés okmányok alapján

(1) Csak megfelelő okmányok alapján szabad anyakönyvezni. Ennek a szabálynak betartásával elkerülhető a téves adatok bejegyzése az anyakönyvbe. Az egyházi okmányok mellett – keresztelési emléklap, családi lap,⁹ igazolás a házasságkötésről stb. –, illetve ezek hiányában a tévedésmentes anyakönyvezésben az állami anyakönyvi kivonat vagy a személyi azonosításra hivatalosan alkalmas okiratok (személyi igazolvány, útlevél, vezetői engedély, lakcímkártya¹⁰) igazítanak el. Ezeket fénymásolni, szkennelni nem szabad, csupán a jogos érdek miatt számunkra releváns információk használhatók belőlük.

(2) Utólagos anyakönyvezés esetén (mely az anyakönyv év végi lezárása után már csak az egyházmegyei hivatal engedélyével történhet), amennyiben semmilyen bizonyító erejű dokumentum (pl. fénykép, emléklap) nem áll rendelkezésre, a keresztség megtörténtét lehetőleg szemtanúk (keresztelő pap, szülők, keresztszülők) nyilatkozatával kell bizonyítani¹¹, és az erről készült jegyzőkönyv és – szükség esetén – az egyházmegyei hivatal engedélye alapján (azok iktatószámait feltüntetve) a keresztelés tényét a folyó év utolsó bejegyzése után utólagosan kell bevezetni.

(3) Az adott parókián kiszolgáltatott keresztség szentségéről a parókus a megkeresztelt számára keresztelési emléklapról gondoskodik, amivel a megkeresztelt igazolhatja, hogy hol, mikor részesült a keresztség szentségében. Az emléklap tartalmazza a szülők és a keresztszülők nevét is. A keresztelést végző személy hitelesíti azt aláírásával és a parókia pecsétjével. Hasonlóképpen a házasságkötés után a parókus emléklapot ad a házasultaknak a házasságkötésről, és ez tartalmazza a házasultak és az eskető pap nevét, házasságkötésük helyét és idejét, valamint a tanúk nevét.

10. § A hibás bejegyzés helyesbítése

(1) Az anyakönyvben a hibás bejegyzést törléssel, átírással, vakarással, vegyszerrel, a hibás oldal(részlet) eltávolításával vagy leragasztással kiigazítani nem szabad.

(2) A megkezdett, de be nem fejezett hibás szót vagy számot egy vonallal áthúzzuk, és a helyes adatot föléje írjuk minden további megjegyzés nélkül.

(3) A befejezett hibás szót vagy számot az év végi lezárás előtt a parókus maga helyesbíti.

⁹ Ahol szokásban van, ez a házasságkötéskor nem kötelezően kiállított, olyan, pecséttel, az eskető személy és a tanúk aláírásával ellátott emléklap, amelyen nem csupán a házaspár neve, vallása, valamint a tanúk neve szerepel, hanem lehetőséget ad a gyermekek egyes keresztelési adatainak ugyanazon a lapon történő bejegyzésére is.

¹⁰ Hajléktalan személyek esetében az tartózkodási helyet megállapító állami nyilvántartás igazít el.

¹¹ vö. CCEO 691. k.: „A keresztség bizonyításához, ha ez senkinek sem okoz hátrányt, elegendő egyetlen teljesen kifogástalan tanú nyilatkozata vagy magának a keresztszülőknek kétségtelen bizonyítékokra alapozott nyilatkozata, különösen, ha a keresztséget gyermekkorából kinőtt személyként vette fel.”

A helyesbítés módja a következő: a helytelen szót vagy számot egy vonallal áthúzzuk, majd a „Feljegyzések” rovatába úgy vezetjük be a helyes adatot, hogy a helyesbítés ténye nyilvánvaló legyen. (Helyesbíteni kell például az apa hibásan bejegyzett nevét, ha Kovács Pálnak írtuk, de kiderül, hogy az apa neve helyesen: Kovács János. A „Feljegyzések” rovatába tehát beírjuk: „Helyesen: az apa neve Kovács János.”) A helyesbítés szövegét minden hibás adat javításánál úgy kell megszerkeszteni, hogy az megismétlje – csak már helyesen – az anyakönyv azon adatát, amelyet hibásan írtunk.

(4) A hibás anyakönyvi bejegyzés helyesbítése az anyakönyv év végi lezárása után már csak az egyházmegyei hivatal engedélyével történhet, mely az anyakönyvi bejegyzésen történő mindennemű változtatást a „Feljegyzések” rovatába jegyeztet fel. Az egyházmegyei hivatal határozatában előírt szöveget szó szerint kell a „Feljegyzések” rovatába beírni, mégpedig a dokumentum számával együtt. (Például az előbbi hibás bejegyzést ebben a formában: „Az apa neve helyesen: Kovács János. E. H. 652/2025.”)

(5) A hibás anyakönyvi bejegyzés helyesbítése érdekében az egyházmegyei hivatalhoz felterjesztett kérelemhez csatolni kell a hibás anyakönyvi bejegyzés kivonatán kívül mindazokat az okmányokat, amelyekből világosan kitűnik, hogy a bejegyzés hibás, és egyben a helyes adatokat is közli. Ilyen okmányok a szülők keresztlevele, házasságlevele, polgári anyakönyvi kivonata stb. Ha olyan hibás anyakönyvi bejegyzésről van szó, amit okmányokkal igazolni nem lehet, akkor megfelelő és hitelt érdemlő tanúk jegyzőkönyvbe foglalt vallomásával kell a kiigazítási kérelmet alátámasztani, amelynek iktatószámát szintén be kell vezetni a „Feljegyzések” rovatba.

11. § Az anyakönyvi bejegyzés pótlása, törlése

(1) Ha tévedésből egy vagy több bejegyzés kimaradt, az anyakönyv lezárása előtt a felelős parókus – de csakis ő – saját hatáskörben pótolhatja azokat. Például, ha a március 12-én keresztelt gyermek anyakönyvezésének elmaradását június 18-án veszi észre, a soron következő folyószámmal kell bejegyeznie: keresztelési idejének március 12-t kell beírni, a „Feljegyzések” rovatba pedig a következőt: „Pótoltam. N. N. parókus.”

(2) Ha egy anyakönyvi eset tévedésből kétszer került bejegyzésre az anyakönyvbe, annak év végi lezárása előtt az egyik bejegyzés törlésével helyesbíteni kell. Ez esetben a folyószámot át kell húzni, a „Feljegyzések” rovatba pedig beírni: „Töröltem. N. N. parókus.” Ha a következő folyószámokat is hibásan írta, azokat is egy vonallal át kell húzni, és a helyes számozást följük írni.

Lezárt év esetében: a felesleges anyakönyvi bejegyzés törléséhez elég a szükséges és a felesleges bejegyzésről készített egy-egy kivonatot az egyházmegyei hivatalhoz címzett kérelem mellékleteként felterjeszteni. A javítás módja: a „Feljegyzések” rovatban jelezni kell, hogy ez felesleges duplum, ld. a hatályosnak tekintendő bejegyzést.

(3) Ha az anyakönyvben egy lap vagy egy, esetleg több liturgikus cselekmény bejegyzésére szánt rovat tévedésből vagy a papír hibájából üresen maradt, az üresen maradt részt egymást keresztező két vonallal át kell húzni, az áthúzás okát pedig ugyanoda fel kell jegyezni (pl. „Ezt a tévedés miatt üresen maradt lapot áthúztam. N. N. parókus.”).

(4) Az elmaradt anyakönyvi bejegyzést az anyakönyv év végi lezárása után pótolni csak az egyházmegyei hivatal határozatával lehet. A kérelemhez csatolni kell mindazokat az adatokat, amelyeket pótlólag fel akarunk jegyeztetni az anyakönyvbe. Mellékelni kell továbbá lehetőség szerint a bizonyító erejű dokumentumokat (pl. fénykép, emléklap), s amennyiben ez nem áll rendelkezésre, a szülőknek, a keresztszülőknek, a sekrestyésnek vagy más résztvevő tanúknak jegyzőkönyvbe foglalt esetleges vallomását. A házasság utólagos anyakönyvezéséhez a Jegyesek naplójának kivonatát, a házassági igazolást, illetőleg a házasultaknak, a tanúknak, esetleg más résztvevőnek jegyzőkönyvbe foglalt vallomását vagy az eskető pap nyilatkozatát kell csatolni.

(5) Az utólagos anyakönyvi bejegyzést mindig az egyházmegyei hivatal határozatának kézhezvételét követően a következő folyószám alatt kell pótolni, még ha évek teltek is el a liturgikus cselekmény óta.

12. § A névváltoztatás anyakönyvi bejegyzése

(1) Az illetékes állami szervek által engedélyezett névváltoztatás anyakönyvi bejegyzését csak az egyházmegyei hivatal engedélyével szabad végrehajtani. A kérelemhez csatolni kell annak a bejegyzésnek a kivonatát, ahová a megváltoztatott név feljegyzésre kerül. Csatolni kell továbbá a névváltoztatást engedélyező állami határozatot eredetiben vagy a parókus által hitelesített másolatban. A névváltoztatást az állami névváltoztatásról szóló határozat igazolja. A névváltoztatást engedélyező okirat száma kerüljön bevezetésre a „Feljegyzések” rovatba.¹²

(2) A névváltoztatást mindazokba az anyakönyvekbe be kell vezetni, ahol a megváltozott nevű egyén szerepel. A „Feljegyzések” rovatba be kell vezetni a hivatalos névváltoztatásról szóló állami döntést, szerepeltetve benne a hatályba lépés dátumát, a dokumentum iktatószámát és az illető új nevét.

(3) Ha a névváltoztatás a gyerekekre is kiterjed, akkor a gyermekek anyakönyvi bejegyzésébe is be kell azt vezetni.

13. § Megengedett rövidítések

(1) Az anyakönyvben több rovatot egy szóval vagy egy számmal átírni nem szabad. Például a születésnél és a keresztelezésnél az azonos évszámot külön ki kell írni. Csak azokat a rövidítéseket szabad használni, amelyeket a jelen szabályzat az alábbiakban felsorol.

(2) A hónapok nevei a bevett módon rövidíthetők (pl. jan. febr. stb.) Külön óvatosságot igényel a január, június és július olvasható írása.

(3) Az érintett személy kérésére beírható a nem keresztény valláshoz, közösségekhez való tartozás is, azonban az mindig egyértelműen szerepeljen ebben az esetben is, hogy „kereszteletlen”.

(4) Hivatalok rövidítése: egyházmegyei hivatal = E. H., püspökség = püsp., parókus = par.

(5) További közhasználatú rövidítések: anyakönyv = akv., anyakönyvi = akvi., bérnyomtatás =

¹² Mivel az anyakönyvben utólag nem lehet változtatni, releváns változások csak a „Feljegyzések” rovatba vezethetők be, így a névváltoztatás eseménye (amennyiben erről hiteles tudomást szerzünk) a „Feljegyzések” rovatba bevezetendő, tekintve, hogy ez házassági akadályra utal.

bérm., Budapest = Bp., doktor = dr., épület = ép., folyószám = fsz., folyószám alatt = fsz. a., halotti = hal., határozat = hat., házassági = ház., házasultak = ház., jegyzőkönyv = jkv., jegyzőkönyvi = jkvi., keresztek = ker., országos = orsz., özvegy = özv., polgári = polg., rakpart = rkp., szám(ú) = sz. szám alatt = sz. a., születés = szül., utca = u.

(6) A városi igazgatási kerületek helyett pontos irányítószámot jegyezzünk be.

(7) A saját egyházmegyei hivatalunkat nem nevezzük meg, hanem így rövidítjük: E. H., más egyházmegyei hivatalt azonban meg kell nevezni. Tehát például a Hajdúdorogi Főegyházmegyéhez tartozó parókus köteles a házasultak anyakönyvének megfelelő rovatába beírni, hogy a hozzá házasságkötésre a Miskolci Egyházmegye területéről érkező jegyeseket a házassági akadály alól a „*Miskolci E. H.*” mentette fel.

(8) Az egyházmegyei hivatalt minden esetben – tehát egyházmegyék és főegyházmegyék esetében is – egységesen „E.H.” rövidítéssel kell az anyakönyvbe beírni, akár a hierarchia, akár annak megbízottja bocsátotta ki a bejegyzés alapjául szolgáló határozatot.

14. § Az anyakönyvi másodpéldányok

(1) A keresztek, a házasultak és a halottak anyakönyvéről minden évben egy másodpéldányt kell készíteni. A másodpéldányoknak szóról szóra egyezniük kell az eredeti anyakönyvvel, így például be kell írni a téves bejegyzés és a helyesbítés szövegét is. A másodpéldányra rá kell vezetni az anyakönyv év végi záradékát is, majd a következő szöveggel kell hitelesíteni: „*Az eredeti anyakönyvvel megegyezik.*” – keltezés, a parókus aláírása és pecsét.

(2) A keresztek, a házasultak és a halottak anyakönyvének másodpéldányát az egyházmegye által meghatározott módon és határidőig kell felterjeszteni az egyházmegyei hivatalhoz.

(3) A másodpéldányokat teljes íven kell felterjeszteni, de borítólappal ellátni nem kell. A másodpéldány első, külső oldalára – amely természetesen üres – nagyobb betűkkel fel kell írni középre, egymás alá címként három adatot: a parókia nevét, az anyakönyv fajtáját és az évszámot (pl. *Dunaújváros, Keresztek, 2025.*)

(4) Szabálytalanul vagy irattári elhelyezésre alkalmatlanul elkészített másodpéldányt az egyházmegyei irattár nem fogadhat el. Az év közben esetlegesen használt piszkozati példányt másodpéldányként beküldeni nem szabad. Alkalmatlan irattári elhelyezésre az olyan másodpéldány is, amely nem szabvány űrlap felhasználásával készült vagy több év anyakönyvi anyagát tartalmazza.

(5) A jegyesek naplójáról másodpéldányt felterjeszteni nem kell.

II. A KERESZTELTEK ANYAKÖNYVE

15. § Az anyakönyvezés kötelezettsége

(1) A Keleti kódex előírása szerint a görögkatolikus sajátjogú egyházhoz sorolandó személy keresztelésére a keresztelendő lakóhelye szerinti saját parókus, illetve az ő vagy a helyi hierarcha engedélyével bíró más áldozópap illetékes.¹³ Az alapelv szerint a keresztelés helyének parókusa köteles anyakönyvezni a keresztelést.

(2) A fenti alapelv alól egy kivétel lehetséges. Amennyiben¹⁴ a görögkatolikus parókus olyan gyermeket keresztelt meg, akinek a keresztelésére a római katolikus plébános lett volna az illetékes,¹⁵ azaz a megkeresztelt a római katolikus egyház tagja lett, ebben az esetben a keresztelés adatait a keresztelésre illetékes plébánosnak köteles megküldeni, aki anyakönyvezi a keresztelést.¹⁶ Az anyakönyvező parókus vagy plébános a „Feljegyzések” rovatba beírja, hogy a megkeresztelt hol részesült a keresztség szentségében. Minden további anyakönyvi ügyvitelre a folyószámmal anyakönyvező, saját rítusú parókus vagy plébános az illetékes.

(3) Jelzett esetben, ha görögkatolikus pap római katolikus gyermeket keresztel, a kereszteléssel kapcsolatban nem szabad a gyermeket a bérmlás szentségében (és az Eucharishtiában) részesítenie. Ha téves adatok vagy elnézés folytán mégis megbérmlálta volna, a kettős bérmlás elkerülése céljából a keresztelési adatok átadásával egyidőben ezt a tényt is köteles közölni az illetékes római katolikus plébánossal, aki a kereszteltek anyakönyvének „Feljegyzések” rovatába a bérmlálást is bejegyzi.

(4) Szükségkeresztség esetén, azaz amennyiben a keresztséget diakónus, illetve az ő távollétében vagy akadályoztatása esetén más klerikus, a megszentelt élet intézménye tagja vagy bármely más krisztushívő szolgáltatta ki, gondot kell fordítani arra, hogy az anyakönyvezés ebben az esetben se maradjon el. Ezért a keresztség kiszolgáltatója, haladéktalanul közölje a keresztelési adatokat a keresztelés helyének parókusával anyakönyvezés céljából.

(5) Ebben az esetben a keresztelő adatai rovatba kell beírni a szükségkeresztség kiszolgáltatójának nevét, vallását és lakhelyét. Ugyanebbe a rovatba kell bevezetni annak a parókusnak a nevét is, aki a bevezető szentségekből elmaradt szertartásokat, a szent műróval való bérmlálást és az Eucharishtiában való részesítést pótolta.¹⁷

¹³ Súlyos ok fennforgása esetén az engedély megadását törvényesen vélelmezni kell. vö. CCEO 677. k.

¹⁴ A szentséget mindig azon rítus szerint kell kiszolgáltatni, amelynek sajátjogú egyházához a keresztelendő törvényesen sorolandó. Ha saját rítusú pap elérhetősége ellenére – valamilyen egészen kivételes oknál fogva – mégis a keresztelendő (elnyerendő) rítusától eltérő szertartás szerint kívánnák a szentséget ünnepelni, annak megengedettségehez a keresztelésre illetékes pap püspökének eseti írásos engedélye szükséges.

¹⁵ A keresztelendő sajátjogú egyháztagságához ld. CIC 111. k., CCEO 29., 30. kk.

¹⁶ Természetesen ugyanez igaz fordított esetben is, amennyiben a római katolikus plébános keresztel meg olyan gyermeket, akinek a keresztelésére a görögkatolikus parókus lett volna az illetékes.

¹⁷ A beavatás másik két szentségének a pótlása akkor is kötelező, ha latin pap keresztelt görögkatolikus egyházhoz sorolandó gyermeket.

16. § Az anyakönyvi bejegyzések ideje, sorrendje

(1) A keresztség szentségében részesült személyt a keresztelés időpontjának megfelelő évben és sorrendben anyakönyvezzük. Tehát az esztendő utolsó napjaiban született és újév napján megkeresztelt gyermekeket az új esztendő kereszteltjei között anyakönyvezzük. A halva született vagy keresztelés nélkül elhunyt gyermekeket a kereszteltek anyakönyvébe nem jegyezzük be.

(2) A parókus ügyeljen arra, hogy a katolikus szülők újszülött gyermeküket lehetőleg mielőbb kereszteltessék meg.

(3) A tizennyolcadik életévüket betöltött személyek keresztelését előzőleg a megyéspüspök elé kell terjeszteni, hogy ha alkalmasnak ítéli, ő maga szolgáltatassa ki a keresztség szentségét.¹⁸ A felterjesztésre érkezett leirat számát az anyakönyv „Feljegyzések” rovatába kell bevezetni.

Felnőttkeresztelés esetén a parókus győződjön meg a keresztelkedő állapotáról, és gondosan tüntesse fel a „Feljegyzések” rovatban az esetleges korábbi, érvényesnek minősülő kötést abban az esetben is, ha ez a keresztelés szempontjából nem képez fennakadást.¹⁹

17. § Katolizált bejegyzése a kereszteltek anyakönyvébe

(1) Ha nem katolikus keresztény egyházi közösségben érvényesen megkeresztelt egyén az egyház teljes jogú tagja lesz, annak adatait az átvétel időpontjában a kereszteltek anyakönyvébe folyószámmal fel kell jegyezni.

(2) Az anyakönyv összes rovatát, beleértve a folyószámot is, ki kell tölteni, a keresztelés helyét, időpontját is, amennyiben az megállapítható. A „Keresztelő pap neve és hivatala” rovatába legalább azt be kell írni, hogy milyen vallásban keresztelték meg az illetőt.

(3) Ha a keresztség érvényessége (ld. más vallásban, közösségben történt keresztelés) vagy megléte (ld. hitelt érdemlő módon igazolható-e) tekintetében kétség merül fel, akkor a katolizált személyt feltételesen a keresztség szentségében kell részesíteni. Ez esetben a feltételes keresztség időpontja kerül a „Keresztelés idejének” a rovatába, a „Feljegyzések” rovatban pedig jelezni kell a keresztelés feltételes mivoltát.

(4) A „Feljegyzések” rovatba be kell írni a katolizálás időpontját, az egyházmegyei hivatal engedélyének számát, az áttért házasságkötésének (esetleges korábbi, érvényesnek minősülő kötésre is tekintettel!) adatait, a szent műróval való bérmlásra és az Eucharisztiaiban való részesülésre való utalással.²⁰

¹⁸ A kisdied korból kinőtt, 7 évnél idősebb személyek keresztelését – különösen a felnőtteket – lehetőség szerint a püspök végezze. Ennek biztosítása érdekében a pap a keresztséget felnőtteknek csak püspöki engedéllyel szolgáltatathatja ki.

¹⁹ Ha a felelős áldozópap eltekint a felnőtt keresztelkedő esetleges korábbi, érvényesnek minősülő, polgári kötésének (még ha azt polgári fórumon fel is bontották, vagy az illető a polgári házastársától külön él) feljegyzésétől, a továbbiakban súlyos problémát eredményezhet, ha a megkeresztelt személy későbbi házassági szándéka esetén a „Feljegyzések” rovat ennek tényét nem tartalmazza, és így tévesen szabadállapotnak minősítik.

²⁰ Ha érvényesen megkeresztelt protestáns keresztény kíván törvényesen a görögkatolikus egyházba lépni, akkor felvétele a bűnbánattartás után a bérmlálás és az Eucharisztia szentségének ünneplése által történjék!

(5) A szülővel együtt átvett kiskorú gyermekek adatait külön folyószám alatt kell a keresztek anyakönyvébe bejegyezni.

18. § Más sajátjogú egyházba való átlépés („rítusváltás”) bejegyzése a keresztek anyakönyvébe

(1) Ha római katolikus krisztushívő törvényesen²¹ görögkatolikus kíván lenni, annak adatait a más sajátjogú egyházba való átlépés időpontjában a keresztek anyakönyvébe folyószámmal fel kell jegyezni.

(2) Az anyakönyv összes rovatát ki kell tölteni, a keresztes helyét, időpontját is. A „Keresztelő pap neve és hivatala” rovatába azt kell beírni, hogy melyik plébánián és mikor keresztelték meg az illetőt.

(3) A „Feljegyzések” rovatba be kell írni az átlépés időpontját, az egyházmegyei hivatal engedélyének számát, az átlépet házasságkötésének (esetleges korábbi, érvényesnek minősülő kötésre is tekintettel!) adatait az esetleges bérálásra való utalással.²²

(4) A szülővel együtt átlépet kiskorú gyermekek adatait külön folyószámmal kell a keresztek anyakönyvének következő soraiba bejegyezni.

19. § A Keresztek anyakönyvének rovatai

1. Folyószám
2. A megkeresztelt családi és utóneve, ill. születési neve²³
3. A megkeresztelt neve
4. A megkeresztelt születésének helye és ideje
5. A beavató szentségekben való részesülés helye, ideje
 - névadás, jelöltfelvétel
 - keresztes
 - bérálás
 - Eucharisztia
6. A szülők családi és utóneve, vallása
7. A megkeresztelt lakóhelye
8. A keresztszülők családi és utóneve, vallása
9. A keresztelő pap neve és hivatala
10. Feljegyzések

20. § A keresztes bejegyzések folyószáma

Ikersülés esetén mindegyik gyermeket értelemszerűen külön folyószám alatt kell anyakönyvezni. Valamennyi adatot mindegyik gyermek rovatába külön-külön fel kell jegyezni, így a születés helyének és idejének adatait, továbbá a szülők adatait is.

²¹ vö. CIC 112. k., CCEO 32-34. kk.

²² Amennyiben az átlépet még nem részesült a bérálás szentségében, azt minél hamarabb pótolni szükséges, hogy az Eucharishtiában is részesülhessen.

²³ Az anyakönyvezési törvény (2010. évi I. tv.) 44. § (1) szerint: „A születési név az a név, amely az érintettet az anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti. A magyar állampolgár születési neve családi és utónévből áll.”

21. § A születés helye

(1) Születés helyeként annak a településnek a nevét kell bejegyezni, ahol a születés történt. A születés pontosabb helyét (lakást, intézetet) nem írjuk be az anyakönyvbe.

(2) A helység nevét mindig abban a formában kell bejegyezni, ahogyan a születés idejében használatos volt.²⁴

(3) Külföldi település esetén a magyar nyelvben szokásos megnevezést használjuk (pl. Bécs, Pozsony). Ha nincs a magyar nyelvben szokásos megnevezés, akkor az adott nyelven megfogalmazott településnevet kell bejegyezni. Ha a születési hely az országhatáron kívül fekszik, azt az országot is fel kell jegyezni, amelyhez a település a születés idején tartozott.²⁵

22. § A megkeresztelt nevének bejegyzése

(1) Fontos, hogy az államilag anyakönyvezett, a hivatalos okmányokban szereplő nevet írjuk be. Ügyelni kell arra, hogy a név hivatalos formában, és ne egyéb (pl. becéző) alakban kerüljön az anyakönyvbe.

(2) Az utónév megválasztása a szülők joga. Amennyiben a gyermeknek nem keresztény nevet választottak, a keresztelő pap feladata, hogy a keresztelendő védőszentként valamelyik szent nevét is megkapja. Amennyiben az így választott keresztény név nem kerül be az állami anyakönyvezésbe, tehát nem válik a keresztelendő hivatalos nevévé, ebben az esetben is szükséges a választott védőszent nevét is bejegyezni a születéskori utónév után. Ilyenkor a „Feljegyzések” rovatban kell megjelölni, hogy ez nem a hivatalos okmányokban szereplő név, hanem a védőszentre utal.

23. § A megkeresztelt neme

A megkeresztelt neme rovatba a „férfi”, illetve a „nő” megjelölést írjuk a megkeresztelt korától függetlenül.

24. § A beavató szentségekben való részesülés helyének bejegyzése

(1) Amennyiben a beavató szentségek ünneplése az adott parókiális templomban történt, úgy a hely megjelöléséhez elegendő azt írni, hogy „helyben”.

(2) Amennyiben az adott parókia valamelyik filiájában vagy a parókia területén lévő bármely más templomban vagy kápolnában történt a beavató szentségek ünneplése, akkor ennek helyét ebben a rovatban egyértelműen kell jelezni.

25. § A beavató szentségekben való részesülés idejének bejegyzése

(1) Ahhoz, hogy egy gyermekkorból kinőtt, 7 évesnél idősebb személyt meg lehessen keresztelni, szükséges, hogy kinyilvánítsa szándékát a keresztség felvételére, korának megfelelő módon elegendően jártas legyen a hit igazságaiban és kipróbált a keresztény életben;

²⁴ Pl. 1970-ig Tiszaszederkény, 1981-től Leninváros, 2000-től Tiszaújváros.

²⁵ Pl. 1989-ben Párkány Csehszlovákiában volt.

figyelmeztessék arra is, hogy bánja meg bűneit.²⁶ A keresztény beavatás szertartását megelőző katekumenátus a hit lényegének elsajátítására és a keresztény életre történő felkészülésre szolgál. Ebbe a folyamatba illeszkedik a katekumenátusba való felvétel szertartásának előzetes, magától a keresztelestől elkülönített ünneplése. 7 évesnél idősebb személy keresztelese esetén több alkalmas keresztelési oktatásra van szükség. Ezek egyikén történhet a jelöltfelvétel szertartása.

Ennek első eleme a névadás,²⁷ melyet az exorcizmusok követnek. A katekumenátust a sátán megtagadása és a Krisztussal való egyesülés kifejezése zárja. Egészen eddig külön el lehet végezni ezeket a szertartásokat. A jelöltek közé fölvetteket nevezik a liturgikus szövegek felvilágosulandóknak.²⁸

(2) Kisded keresztelese esetén is ajánlott külön végezni a katekumenátusba való felvétel szertartását, összekapcsolva a szülőasszony avatásával.

(3) A keresztséget, a szent műróval való bérnialást és az Isteni Eucharisziát a bizánci hagyománynak megfelelően első alkalommal a beavatás egységes szertartásának keretében kell kiszolgáltatni. Ez a szabály alkalmazandó az újszülöttekre is. Ha a megkeresztelt a beavatás során valamely ok miatt nem részesült az Eucharisziában, akkor minél előbb, de legkésőbb lehetőleg a keresztelest követő vasárnapi Szent Liturgián áldoztassák meg.

26. § A szülők személyi adatai (családi és utóneve, vallása, örökbefogadó szülők)

(1) A megkeresztelt szüleinek nevét az állami anyakönyvek bejegyzéseivel megegyező módon tartsuk nyilván, továbbá szükséges a vallásukat is rögzíteni.

(2) Az ismeretlen szülőktől származó gyermek esetében, amennyiben a keresztség bizonytalan, azt feltételesen kell kiszolgáltatni.²⁹ A szülők rovatába az állami anyakönyvben szereplő adatokat kell beírni, a „Feljegyzések” rovatába pedig: *„Természetes szülei ismeretlenek. Feltételesen keresztelve a 672. k. 2. §. alapján.”* A többi rovatot is az állami anyakönyv adatai alapján kell kitölteni.

(3) A megkeresztelt gyermek örökbefogadó szüleit illetően mindenkor az állami anyakönyvek bejegyzéseit vegyük alapul.

(4) Az örökbe fogadott gyermekek keresztelésének anyakönyvezésekor a következőképpen kell eljárni: a) Ha az örökbefogadás és annak állami anyakönyvezése a kereszteléskor már megtörtént, a parókus az örökbe fogadó szülők adatait a szülők rovatába írja be. A „Feljegyzések” rovatába pedig jelezni kell, hogy a szülők a megkereszteltet örökbe fogadták. Ha a természetes szülők ismertek, az ő adataikat is fel kell jegyezni ebbe a rovatba. b) Ha az örökbefogadás a keresztelés után, de az anyakönyv év végi lezárása előtt történik, a parókus a „Feljegyzések” rovatba jegyzi be az örökbe fogadó szülők adatait. c) Az anyakönyv év végi lezárása után a parókus csak az egyházmegyei hivatal engedélyével vezetheti be az örökbe fogadó szülők adatait az anyakönyvbe.

²⁶ vö. CCEO 682. k. 1. §.

²⁷ A névadás rítusában az első katekumenátusba való felvétel imája őrződött meg. Nyilvánvaló az ima szövegéből is, hogy ez nem egy gyermekek számára szerkesztett imádság, hiszen nem az ő nevééről szól a szöveg, hanem, hogy Isten neve legyen rajta.

²⁸ A jelöltek közé fölvelt személyt az illetékes hierarcha vagy parókus engedélye nélkül más nem keresztheti meg. Esetleges egyházi temetésére a görögkatolikus parókus illetékes.

²⁹ vö. CCEO 672. k. 2. §.

(5) Amennyiben információt kaptunk, hogy titkos örökbefogadás történt, úgy annak tényét és az állami határozat számát rögzítsük az anyakönyv „Feljegyzések” rovatában. Fokozottan kell figyelni arra, hogy a természetes szülők adatai nem adhatók ki!

27. § Lakóhely

A lakóhely rovatba feljegyezzük a települést irányítószámmal, az utcát és a házszámot vagy a helyrajzi számot, amennyiben csak annak alapján azonosítható a lakóhely. Gyermekek keresztelese esetén a szülők lakóhelyét, felnőtt keresztelese esetén a keresztelt személy saját lakóhelyét kell feljegyezni.

28. § A keresztszülők adatai

(1) A Keleti kódex szerint a keresztelendőnek legyen legalább egy, a beavató szentségekben részesült katolikus³⁰ keresztszülője, akinek – a megfelelő rovatba – a nevét és a vallását jegyezzük be.

(2) Megfelelő ok fennforgása esetén meg szabad engedni, hogy egy nem katolikus keleti egyházhoz tartozó krisztushívő vállalja a keresztszülői feladatokat, ám mindig egy katolikus keresztszülővel együtt.³¹

29. § A keresztelő adatai

Helyben szolgáló áldozópap esetében a keresztelő nevét és hivatalát, nem helyi kiszolgáltató esetében nevét és aktuális tisztségét jegyezzük fel ebbe a rovatba. Minden egyes keresztelési bejegyzésben külön-külön ki kell írni a keresztelő pap adatait, nem aláírászerűen, hanem olvashatóan, még ha több keresztelést ugyanazon személy szolgáltatott is ki.

30. § A „Feljegyzések” rovat

(1) A „Feljegyzések” rovat szolgál mindazoknak az adatoknak a beírására, amelyek számára az anyakönyvben nincs külön rovat, továbbá a hibás anyakönyvi bejegyzések helyesbítésére, valamint a keresztelés után a megkeresztelt személyi adataiban előállott lényeges változás bejegyzésére. A bejegyzéseket olvashatóan és olyan módon kell beírni, hogy további bejegyzések számára is maradjon hely.

(2) Ha a „Feljegyzések” rovatban a további adatok bejegyzésére nincs elég hely, akkor megfelelő utalási jel (*) alkalmazásával a pótlendő szöveget az anyakönyv ugyanazon lapjának valamelyik szélére kell írni. Ha itt sincs megfelelő hely, akkor az anyakönyv végébe (a keménytábla belső oldalába) legyen rögzítve egy biztonságosan tároló és oda jól illeszkedő iratgyűjtő, és abba tegyük a pótlapokat, gondosan jelölve az anyakönyvi bejegyzésben, hogy a további információk ott keresendők.

(3) A keresztelés anyakönyvezésekor az eddigiekből következőleg a parókus a következő adatokat köteles bevezetni a „Feljegyzések” rovatba:

³⁰ Az egyéb érvényességi feltételeket ld. CCEO 685. k. 1. §.

³¹ vö. CCEO 685. k. 3. §.

a) A keresztelés helyét, azt a tényt, hogy ha a megkeresztelt feltételese részesült a keresztség szentségében,

b) a katolizáltaknál az áttérésre, a rítusváltóknál az átlépésre vonatkozó adatokat.

(4) A parókus az anyakönyv év végi lezárása előtt saját hatáskörben jogosult

a) a hibás bejegyzés helyesbítésére,

b) az elmaradt bejegyzés pótlására,

c) a felesleges bejegyzés törlésére,

d) az örökbefogadás bejegyzésére.

(5) Az anyakönyv év végi lezárása után a parókus a következő adatokat köteles a keresztek anyakönyvének „Feljegyzések” rovatába bejegyezni:

a) a házasság szentségének felvételét, illetve a házassággal összefüggő jogi tényeket³²;

b) az egyházi rend szentségének felvételét és a szerzetesi szentelés tényét és idejét;

c) az aposztázia, vagyis az Egyházból való kilépés szándékát, a korábbi előírásoktól eltérően nem kell bejegyezni, csak a más egyházba való átlépés tényét.

d) A visszatérést a megfelelő hitvallás letétele, illetve a vonatkozó liturgikus forma elvégzése igazolja, amelyet jegyzőkönyvbe foglalnak. A vonatkozó jegyzőkönyvi bejegyzés számát kell ide bejegyezni.

(6) Minden egyéb beírás a „Feljegyzések” rovatba csak az egyházmegyei hivatal intézkedésére történhet. Ügyelni kell arra, hogy az ilyen úton végrehajtott pótlólagos bejegyzések az egyházmegyei levéltárban elhelyezett másodpéldányokba is bekerüljenek.

(7) Az egyházmegyei hivatal által elrendelt mindenfajta pótbjegyzés akkor tekinthető véglegesen befejezettnak, amikor a pótbjegyzéssel ellátott anyakönyv szó szerinti másolatát a parókus az egyházmegyei hivatalnak felterjeszti.

(8) A megkeresztelt elhalálózását nem kell a keresztek anyakönyvébe feljegyezni.

³² vö. CCEO 842. k.

III. A HÁZASULTAK ANYAKÖNYVE

31. § Az anyakönyvezés kötelezettsége

(1) A házasságot azon a parókián kell anyakönyvezni, amelynek a területén azt megkötötték.³³ Ez a kötelezettség még akkor is a parókust terheli, ha nem ő áldotta meg a házasságot. Az a parókus tehát, aki a házasságkötéssel járó jogi és lelkipásztori feladatokat a saját hívei házasságkötése előtt elvégezte, majd őket a szükséges dokumentumokkal ellátva házasságkötésre más parókiára elbocsátotta, ezt a házasságot nem jegyezheti be a Házasultak anyakönyvébe.

(2) Ha a parókus nem személyesen esket, hanem valamely más áldozópapnak ad felhatalmazást a házasság megáldására, ebben az esetben is gondoskodják a házasság bejegyzéséről a Házasultak anyakönyvébe. A parókus folyószámmal az összes adatot bevezeti a Házasultak anyakönyvébe, a „Feljegyzések” rovatába pedig beírja, hogy hol kötöttek házasságot (pl. *„A Synaxis Görögkatolikus Kollégium Teológus Szent János kápolnájában kötöttek házasságot Budapesten.”*).

(3) Vegyes rítusú (pl. görögkatolikus és római katolikus) házasságkötés esetében, amennyiben nem a vőlegény sajátjogú egyházában történik a házasságkötés, a házasságkötés adatait az esketésre területileg illetékes parókusnak vagy plébánosnak kell megküldeni, aki anyakönyvezi a házasságkötést. Az anyakönyvező parókus vagy plébános a „Feljegyzések” rovatba beírja, hogy a házasságkötés hol történt. Minden további anyakönyvi ügyvitelre a folyószámmal anyakönyvező parókus vagy plébános az illetékes.

32. § A házasultak anyakönyvének rovatai

1. Folyószám
2. A házasságkötés helye, ideje
3. A házasultak családi és utóneve (ill. születési neve)
4. A házasultak vallása
5. A házasultak állapota
6. A házasultak születési helye és ideje
7. A házasultak keresztselésének helye és ideje
8. A házasultak lakóhelye
9. A házasultak szüleinek családi és utóneve,³⁴ vallása
10. A tanúk családi és utóneve
11. Az eskető pap neve és hivatala
12. Engedélyek, felmentések
13. Feljegyzések

³³ vö. CCEO 841. k. 1. §.

³⁴ Az esetlegesen korábban elhunyt házastárs neve a „Feljegyzések” rovatba kerüljön.

33. § Az 1-7. és a 11. rovat kitöltése

- (1) Az 1-4. rovatok kitöltéséhez az eddig leírt szabályok megfelelő eligazítást nyújtanak.
- (2) A „házasultak állapota” rovatba a házasságkötés pillanatáig aktuális állapotot kell bejegyezni, azaz „nőtlen”, „hajadon” vagy „özvegy” bejegyzést írunk. Előző érvénytelen vagy nem létező házasság esetében „szabad állapotú” megjelölést kell írni.
- (3) A keresztelés helye és ideje rovat kitöltése csak katolikus fél esetében kötelező. (Későbbi megkeresztelkedés esetén a „Feljegyzések” rovatban lehet rögzíteni.) Nem katolikus megkeresztelt esetében akkor kell a rovatot kitölteni, ha a keresztelés adata hitelt érdemlően megállapíthatók. Keresztleetlen fél esetében a rovatot vízszintes vonással kihúzzuk. A keresztelési hely és a lakóhely rovat kitöltésénél az előbbiekben foglaltak szerint kell eljárni.
- (4) A pap neve és hivatala rovat kitöltése a keresztelek anyakönyvének leírta szerint zajlik.

34. § A szülők, valamint az elhunyt házastárs neve

- (1) A szülők rovatába először a férj apjának és anyjának családi és utónevét, vallását, majd a feleség apjának és anyjának családi és utónevét, illetve vallását kell beírni.
- (2) Ha özvegy köt új házasságot, elhunyt házastársa nevét a „Feljegyzések” rovatban tüntessük fel (hivatkozással az előző házastárs halálát alátámasztó hivatalos dokumentumra).

35. § Engedélyek, felmentések

- (1) A házasság előtti hirdetések – ahol ez szokásban van – történhetnek a templomban előszóval vagy a templomi hirdetőtáblán kiírással, de a hirdetésekről az anyakönyvben említést tenni nem kell, és a Jegyesek naplójában is csak a „Feljegyzések” rovatba jegyezzük be.
- (2) Az egyházmegyei hivatal által vegyesházasság megkötéséhez adott engedély esetében beírjuk az engedély számát (pl. „*Vegyesházassághoz az E. H. 564/2025. sz. a. engedélyt adott.*”). A katolikus fél ígéretét az egyházmegyei hivatalhoz a kérelemmel együtt fel kell terjeszteni, ennek számát külön beírni nem kell.
- (3) A CCEO 789. kánon³⁵ szerinti esketési tilalmak esetén csak a helyi hierarcha engedélyével működhet közre az eskető.
- (4) Ha az egyházmegyei hivatal házassági akadály alól adott felmentést, annak számát az akadály pontos megjelölésével kell beírni (pl. „*Valláskülönbség akadályá alól az E. H. 165/2025. sz. a. felmentést adott.*”).

³⁵ CCEO 789. k.: „Bár a házasságot egyébként érvényesen meg lehet kötni, a pap a jog által meghatározott más eseteken kívül a helyi hierarcha engedélye nélkül ne áldja meg: 1. a lakóhely nélküliek házasságát; 2. az olyan házasságot, amelyet a világi jog szabályai szerint sem lehet elismerni vagy megkötni; 3. annak a házasságát, akit természetes kötelezettségek terhelnek egy harmadik fél, illetve az e füllel való korábbi együttélésből származó gyermekek iránt; 4. a kiskorú családgyermek házasságát szülei tudtán kívül vagy akarata ellenére; 5. annak a házasságát, akit egyházi ítélet tilt el attól, hogy új házasságra lépjen, hacsak nem teljesít bizonyos feltételeket; annak a házasságát, aki a katolikus hitet nyilvánosan elvetette, bár nem lépett át egy nem katolikus egyházba vagy egyházi közösségbe; a helyi hierarcha viszont ez esetben az engedélyt csak a 814. kánont megtartva, a megfelelő alkalmazással adja meg.”

(5) Ha a parókus halálveszélyben³⁶ vagy sürgős esetben³⁷ valamely akadály alól felmentést ad, ez a felmentés ugyanezen rovatba kerül, mégpedig a következő szöveggel: „Halálveszélyben büntett akadály alól a parókus 132/2025. sz. a. felmentést adott.” A felmentést azzal a számmal kell az anyakönyvbe beírni, amely szám alatt a parókus a felmentés megadásáról az egyházmegyei hivatalnak jelentést tett.

36. § A „Feljegyzések” rovat

A „Feljegyzések” rovatba kerül a névváltoztatás, a házasság semmisségének kimondása, továbbá a házasság rendezése, vagyis minden olyan intézkedés, amelynek a szóban forgó házasság szempontjából joghatása van. Ezek a feljegyzések azonban csak az egyházmegyei hivatal határozata nyomán írhatók be az anyakönyvbe, amelynek számát minden esetben be kell vezetni.

37. § A házasságrendezés feljegyzése³⁸

(1) „Valahányszor a házasságot külső fórum számára érvényesítik vagy semmisnek nyilvánítják vagy másként, mint halál útján törvényesen feloldást nyer, értesíteni kell a házasságkötés helyének a parókusát, hogy ezt a házassági és keresztlési anyakönyvbe szabályosan bejegyezzék.”³⁹

(2) Ha a rendezésre kerülő házasságot eredetileg is az egyház színe előtt kötötték, mégpedig ugyanazon a parókián, ahol a házasságrendezés történik, akkor a házasságot nem kell újból anyakönyvezni, csupán az eredeti anyakönyvi bejegyzés „Feljegyzések” rovatába kell a rendezés tényét beírni (kerülendő ugyanis, hogy egyszerű érvényesítés esetén dupla bejegyzés keletkezzen, ezért ezt csak a „Feljegyzések” rovatban jelezzük). A rendezésre vonatkozó

³⁶ vö. CCEO 796. k. 2. §.

³⁷ vö. CCEO 797. k. 1. §.

³⁸ A házasság érvényesítése jogcselekmény, amelynek folytán olyan felek között jön létre érvényes házasság, akik nyilvános formában már kinyilvánították házassági akarataikat, azaz látszólag már házasságot kötöttek vagy házasságot kíséreltek meg. A házasságrendezés különféle formáit illetően fontos különbséget tenni az alábbiak között:

1) Egyszerű érvényesítés (*convalidatio simplex*; ld. CCEO 843-847. k.) esetében a házassági beleegyezés megújítása (a teljes kánoni forma ünneplése) szükséges. A beleegyezés megújításának új akarat cselekedetnek kell lennie, mely arra a házasságra irányul, amelyről a beleegyezést megújító fél úgy tudja vagy véli, hogy kezdettől semmis volt. Valláskülönbség akadály alóli felmentés és vegyesházasság esetben az ilyenkor szokásos nyilatkozatok szintén szükségesek.

2) Gyökeres orvoslás (*sanatio in radice*; ld. CCEO 848-852. k.) a nem érvényes házasság olyan rendezési módja, amelyhez nincs szükség a beleegyezés megújítására, és amelyet az illetékes hatóság engedélyez. Magában foglalja az akadály alóli felmentést, ha akadály van, továbbá a kánoni forma alóli felmentést, ha azt nem tartották meg. Akkor kell ehhez folyamodni, amikor az egyházi forma hiánya miatt érvénytelen a házasság, vagy a házasságkötés pillanatában házassági akadály állt fenn. Mivel a felek beleegyezése az érvényes házassághoz nélkülözhetetlen, gyökeres orvoslásra csak akkor kerülhet sor, ha a felek házassági akarata a korábbi, érvénytelen vagy polgári házasságkötéskor hiánytalanul megvolt, és az orvoslás idején is fennáll, vagy ha eleinte nem is volt meg, később kialakult, és jelenleg is megvan. A hatásnak csak akkor szabad gyökeres orvoslást engedélyeznie, ha valószínű, hogy a felek a házasságban ki akarnak tartani. A házasság érvényesítése az orvoslás megadásának pillanatában megy végbe. A hatások visszamenő jellege nem azt jelenti, hogy az egyház a múltba nézve érvényessé teszi a házasságot, hanem hogy a hatások szempontjából úgy tekinti, mintha érvényes lett volna. Gyökeres orvoslást csak az illetékes eparchiás püspök végezhet.

³⁹ vö. CCEO 842. k.

szöveg a következő adatokat foglalja magában: a) a házasság rendezésének időpontját, vagyis a házassági akarat megújításának az idejét; b) az egyházmegyei hivatal leiratának a számát; c) az elhárított akadályt; valamint d) a házasság rendezésének a módját (pl. *„Az itt bejegyzett és valláskülönbség akadály miatt érvénytelen házasság az E. H. 715/2025 sz. a. egyszerű érvényesítés útján 2025. május 3-án rendezést nyert.”*).

(3) Ha polgári fórumon vagy más vallású szertartás esetében megkísérelt érvénytelen házasság rendezésére egyszerű érvényesítés útján kerül sor, akkor a házasságot úgy anyakönyvezzük, mint általában a vegyes házasságokat. Valamennyi rovatot kitöltünk, az „Engedélyek, felmentések” rovatba feljegyezzük az egyházmegyei hivatal engedélyének a számát. A „Feljegyzések” rovatba beírjuk, hogy házasságrendezésről van szó, és hogy hol kísérelték meg a házasságkötést (pl. *„Házasságrendezés. A házasságkötést megkísérelték a budapesti Kálvin téri templomban ref. lelkész előtt 2026. március 13-án.”*).

(4) Ha eredetileg is az egyház színe előtt kötött, de akadály miatt érvénytelen házasságot az illetékes hierarcha „gyökeres orvoslással” rendezi, akkor a házasság rendezését a következő szöveggel jegyezzük be a „Feljegyzések” rovatába: *„Az itt bejegyzett, valláskülönbség akadály miatt érvénytelen házasságot az E. H. 2026. június 2-án 389/2026. sz. a. gyökerében orvosolta.”*

(5) Ha polgári fórumon vagy más vallású szertartás esetében megkísérelt érvénytelen házasság rendezése történik gyökeres orvoslás útján, a házasságot korábbi feljegyzés hiányában, mint újonnan kötött házasságot kell anyakönyvezni. Minden rovatot szabályosan ki kell tölteni, de a házasságkötés idejének és az eskető pap nevének bejegyzésére szánt rovatot vízszintes vonással ki kell húzni, a „Feljegyzések” rovatba pedig be kell írni az érvénytelen házasság megkísérlésével kapcsolatos következő adatokat: hely, idő, közreműködő neve és titulusa, a gyökeres orvoslás idejét és az egyházmegyei hivatal rendelkezésének számát (pl. *„Az itt bejegyzett, Szekszárdon ref. lelkész előtt 2025. május 5-én megkísérelt érvénytelen házasságot az E. H. 2026. január 24-én 123/2026. sz. a. gyökerében orvosolta.”*).

38. § A házasság bejegyzése a keresztek anyakönyvébe

(1) A házasságkötést mielőbb, de legkésőbb 30 napon belül be kell jegyezni a házasságra lépők keresztek anyakönyvének „Feljegyzések” rovatába.⁴⁰ Ha a házasságkötés a keresztek parókiáján történt, azt a parókus a saját hatáskörében köteles feljegyezni a házasságkötés helyének, idejének és a házastárs nevének kiírásával (pl. *„Házasságot kötött Pécsen, 2026. január 4-én Deák Istvánnal.”*).

(2) Ha a házasságkötés nem a keresztek parókiáján történt, akkor a házasságkötés helyének a parókusa – még ha nem ő áldotta is meg a házasságot – köteles a házasságról a keresztek hely parókusát mielőbb értesíteni.⁴¹ Az értesítésben mindkét házaspár neve, a házasságkötés ideje és helye, továbbá annak a házaspárnak szülei, keresztek helye és ideje is szerepeljen, akinek a keresztek anyakönyvébe a házasságot be kell jegyezni. A szövegnek egyeznie kell a (1) pontban közölt szöveggel.

⁴⁰ vö. CCEO 841. 2. §.

⁴¹ vö. CCEO 841. k. 2. §.

(3) Más vallásból áttért hívőnek vagy felnőtt keresztelek esetén a korábbi, érvényes házasságkötését a keresztelek anyakönyvébe be kell jegyezni.

IV. A HALOTTAK ANYAKÖNYVE

39. § A temetés és anyakönyvezés kötelezettsége

(1) A halottak anyakönyvébe alapesetben csak annak a katolikus elhunytak az adatait vezethetjük be, aki egyházi temetésben vagy beszentelésben részesült.⁴²

(2) Temetésre és a halottak anyakönyvébe történő bejegyzésre *alapesetben* az elhunyt lakóhelye szerinti parókus jogosult és köteles. Nagyvárosban, ahol több parókia és temető található, ettől eltekinthetünk.

(3) Ha valakit nem a temetésre jogosult pappal óhajtanak a hozzátartozói eltemettetni, kérjenek legalább szóbeli engedélyt az illetékes parókustól, aki a megholt anyakönyvezéséről gondoskodni tartozik.

(4) Halva született gyermek a szülők kérésére egyházi temetésben részesíthető. Ugyancsak eltemethető a keresztség szentségében nem részesült csecsemő. Ez esetben a „Feljegyzések” rovatába beírjuk: „*Keresztség szentségében nem részesült.*” Ahol a gyermek hivatalosan nem kapott nevet, ott nincs minek alapján bejegyzést tenni.

(5) Áldozópapot a temetés helyén anyakönyvezzenek, megjelölve a „Feljegyzések” rovatban, hogy pap volt.

(6) Talált holttestet vagy olyan elhunytat, akinek a személyazonosságát nem sikerült megállapítani, a temetést végző vagy annak végzését másnak engedélyező parókus köteles anyakönyvezni. Az elhunyt neve rovatba „Talált holttest” megjelölést kell írni. Az anyakönyv többi rovatába annyi adatot kell bevezetni, amennyi rendelkezésre áll. A „Feljegyzések” rovatába a személyazonosság megállapítását segítő körülményeket kell bejegyezni. Ugyanide kerül a megtalálás helye és ideje.

(7) Az exhumálás és újratemetés *tényét* a „Feljegyzések” rovatban kell rögzíteni.

(8) Ahol valamely templom urnatemetőjébe temetünk, ott helyben is legyen erről nyilvántartás.

(9) Egyházi temető esetében annak saját parókusától való engedélykérés nem megkerülhető, de csak saját hívőt temessen a pap másutt. Nagyvárosban ezektől eltekinthetünk.

(10) Szociális otthonba bejelentett lakóhellyel rendelkező elhunyt esetében az intézmény terület szerinti parókusa az illetékes.

(11) Nem katolikus, sőt nem megkeresztelt eltemetetteket is be kell jegyezni, kifejezetten jelezve, hogy nem katolikus, de katolikus szertartás szerint lett eltemetve.

⁴² vö. CCEO 879. k. Az *egyházi temetés* fogalmát illetően a CIC/CCEO mellett a Hittani Kongregáció *Ad resurgendum cum Christo* kezdetű, 2016. augusztus 15-én kiadott instrukciója ad eligazítást. Utóbbi szerint az urna a beszentelés után nem vihető haza, illetve a temetést végző személynek nem szabad asszisztálnia szóráshoz vagy hasonló tevékenységhez, vagyis jelenlétével azt legitimálnia, viszont a beszentelés ezekben az esetekben sem tiltott.

Ezenkívül hangsúlyoznunk kell, hogy az exhumálás és újratemetés nem számít temetésnek.

40. § A halottak anyakönyvének rovatai

1. Folyószám
2. A haláleset helye és ideje
3. Az elhunyt családi és utóneve és születési neve
4. Az elhunyt születési helye és ideje, vallása
5. Az elhunyt lakóhelye
6. Az elhunyt részesült-e szentségekben?
7. Az elhunyt temetésének helye és ideje
8. A temetést végző pap neve és hivatala
9. Feljegyzések

41. § Az elhunyt személyének közelebbi meghatározása

(1) A személyi adatok rovatainak kitöltése az eddig közölt szempontok alapján történik.

(2) Felszentelt pap, fogadalmas szerzetes vagy szerzetesnő esetében a „Feljegyzések” rovatba személyének közelebbi meghatározására egyházmegyes pap esetében az egyházmegyet, fogadalmas szerzetes vagy szerzetesnő esetében azt a szerzetesrendet kell beírni, amelynek tagja volt (pl. *„Miskolci egyházmegyes áldozópap”*. – *„Nagy Szent Bazil Rendi Nővérek rendjének tagja.”*).

42. § Részesült-e szentségekben?

(1) Ha az elhunyt a halálára készülve meggyónt, megáldozott, és/vagy a betegek szentségében részesült, akár a halál beálltakor, ha csak feltételesen is, „igen” bejegyzéssel jelezzük.

(2) „Nem” -mel jelezzük, ha a szentségek felvétele elmaradt.

(3) Ha nincs biztos adatunk róla, hogy az elhunyt részesült-e szentségekben, a rovatba a „bizonytalan” szót írjuk be.

43. § Eltemetőjének adatai (neve, hivatala)

(1) A temetést végző pap nevét, továbbá hivatalát az előbbieken jelzettek szerint kell az anyakönyvbe beírni. Hamvasztás esetén is törekedni kell arra, hogy a holttest fölött elvégezzék a temetési szertartást és a test beszentelését. Ilyenkor a hamvakat már csak egyszerű szertartással helyezzük el a temetőben. Anyakönyvezni a földi maradvány legutolsó elhelyezése szertartásának adatait kell, a „Feljegyzések” rovatban jelezni kell azonban a külön végzett szertartást és annak adatait (idő, hely, szertartást végző pap).

44. § A „Feljegyzések” rovat

(1) A „Feljegyzések” rovatba kerül a csecsemőkorban keresztleetlenül elhunytakra vonatkozó megjelölés.

(2) Ugyanide jegyezzük be a megfelelő indokok alapján eltemetett nem katolikus elhunyt vallását is, illetve esetleges egyéb információkat.

V. A SZENTELTEK ÉS A KISEBB RENDEK ANYAKÖNYVE

45. § A szenteltek és a kisebb rendek anyakönyvének vezetése

(1) A felszentelés megtartása után az egyes felszenteltek és a szentelő püspök nevét, [valamint] a felszentelés helyét és napját jegyezzék be egy külön könyvbe (szenteltek anyakönyvébe), amelyet az egyházmegyei hivatal levéltárában kell őrizni.⁴³

(2) A szenteltek anyakönyvében szerepeljenek a felszenteltnek korábban kiszolgáltatót kisebb rendek is, illetve a megjegyzés rovatában a felszentelt esetleges felfüggesztése, a klerikusi állapotból való elbocsátása, végül elhalálozásának ténye is.

(3) Ugyanígy a kisebb rendek kiszolgáltatása után a kisebb rendben részesülőnek és a rendet kiszolgáltató püspöknek a nevét, valamint a rend kiszolgáltatásának helyét és napját jegyezzék be egy külön könyvbe (kisebb rendek anyakönyvébe), amelyet az egyházmegyei hivatal levéltárában kell megőrizni.

(4) A helyi hierarcha az egyházmegyei klerikust, illetve a kisebb rendben részesülő személyt illetően (vagy az illetékes nagyobb előljáró, ha az ő alárendeltjeiről van szó) 30 napon belül értesítse minden egyes szentelés elvégzéséről vagy kisebb rend kiszolgáltatásáról a keresztelek helyének parókusát, aki jegyezze azt be a saját keresztelek anyakönyvébe.⁴⁴

⁴³ vö. CCEO 774. k. 1. §.

⁴⁴ vö. CCEO 296. k. 2. §., CCEO 775.k.

VI. ANYAKÖNYVI KIVONATOK

46. § Az anyakönyvi kivonatok kiállítása

(1) Az anyakönyvi kivonat az anyakönyvi bejegyzés szó szerinti hiteles másolata (a titkos adatkezelésre vonatkozó szabályok megtartásával). A kivonatnak tehát az eredeti bejegyzéssel, annak minden egyes részével szóról szóra, betű szerint egyeznie kell.

(2) Az anyakönyvvezető parókus az anyakönyvi bejegyzésekről indokolt esetben köteles kivonatokat kiállítani az érdekelt felek szóbeli vagy írásbeli kérésére.

(3) Az anyakönyvi kivonat hitelességéért a parókus felelős.

(4) Ha egy magánszemély személyesen kér anyakönyvi kivonatot, minden esetben meg kell kérdezni, hogy milyen célra kívánja felhasználni, és fel kell világosítani, hogy az állami anyakönyvezés bevezetése (1895. október 1.) után történt bejegyzésről egyházi anyakönyvi kivonat csak egyházi célra használható.

(5) Anyakönyvi kivonat 100 éven belül csak egyházi célra vagy az egyházmegye engedélyével adható ki.

(6) Anyakönyvi bejegyzésről kivonatot csak az érintett vagy annak házastársa, egyeneságbeli rokona, örökbefogadott és nevelt gyermeke, örökbefogadó vagy nevelőszülője és testvére kérhet. A kérés teljesítése minden esetben személyazonosításhoz kötött.

Alapvetően kivonatot adunk ki annak, aki megfelelő okból kéri, de ebben az esetben is csak a legszükségesebb céladatokat. Ez leginkább egyházi célra történik, mint pl. házasságkötés, kereszt- és bérmaszülőség vállalása.

Minden további személy (pl. külsős kutató) kizárólag az egyházmegyei hivataltól kérhet engedélyt a kutatásra, információ kérésre.

Az érintettől kezelt adatokra vonatkozó adatkezelési tájékoztatókat az érintettek számára elérhetővé kell tenni (pl. honlapon, hirdetőtáblán, irodában).

(7) Egyházi jogi személy jogosult azon adatokat kikérni, amelyek az ügymenethez szükségesek. Országhatáron belül az egyik parókia a másik parókiától csupán olyan adatokat kérhet, amiben az ügyintézés során érintett.

Más parókiának, egyházmegyei hivatalnak, egyházi bíróságnak a megkereső által kért, csak az ügy szempontjából releváns és elengedhetetlen információk adhatók ki.

Állami hatóság számára is csak konkrét jogszabályi rendelkezés alapján adható ki anyakönyvi információ, mégpedig az egyházmegyei hivatalon keresztül.

47. § A tartalmilag egyező kivonatok

(1) Bizonyos esetekben az egyes anyakönyvek bejegyzéseiről a bejegyzéssel csak tartalmilag egyező kivonat állítandó ki.

(2) Az örökbe fogadott vagy ismeretlen szülőktől származó gyermekek keresztelési bejegyzéséről indokolt esetben lehet szó szerint egyező kivonatot kiállítani. A titkos

örökbefogadással érintett személy személyes adatai esetén az állami jogszabályok⁴⁵ betartásával lehet adatot kiadni.

(3) A hitelesítési záradékba ekkor azt kell írni, hogy az eredeti bejegyzéssel tartalmilag megegyezik.

48. § Az anyakönyvi kivonatok kiállítási díja

(1) Anyakönyvi kutatás céljaira kiállított anyakönyvi kivonatért az egyházmegyei hivatal által megszabott díjazás ellenében a parókust, illetve a parókiát kiállítási díj illeti meg. Ez mindenkor az egyes egyházmegyék által megállapított díjszabáshoz alkalmazkodik. Kiállítási díj nem kérhető:

- a) állami hatósági szervektől,
- b) egyházi jogi személyektől,
- c) szegényektől, akik számára a kiállítási díj megterhelést jelent.

⁴⁵ Ld. Ptk. 4:126. § (6) Titkos örökbefogadás esetén a vér szerinti szülő és az örökbefogadó szülő egymás természetes személyazonosító adatairól nem kap tájékoztatást, ld. még: Ptk. 4:135. §.

VII. A JEGYESEK NAPLÓJA

49. § A jegyesek naplójának vezetése

(1) A parókusok számára ajánlott vezetni a jegyesek naplóját, amelyben a házasságkötésre jelentkezők adatait és a házasságkötéssel járó jogi és lelkipásztori feladatok elvégzését rögzítik.⁴⁶ Vezetése megkönnyíti a parókusnak a házasságkötéssel járó feladatai teljesítését.

(2) A jegyesek naplójában szerepeljen mindaz, ami a jegyesvizsgálat szempontjából releváns, azaz hogy az érvényes és megengedett házasságkötésnek áll-e valami az útjában. Tisztázandó, hogy volt-e bármelyik félnek polgári vagy bármilyen vallási szertartás szerinti házasságkötése, és hogy azok érvényes házasságnak számítanak-e a kánonjog szerint. Özvegyiség esetén polgári dokumentummal kell igazolni a korábbi házastárs halálát (ld. Halotti anyakönyvi kivonat). Ha egyházi bíróság a házasság semmisségét mondta ki, azt végrehajtható ítélet igazolja. Az érvénytelenítésről meggyőződve a jegyesek naplójába be kell vezetni az erről szóló határozat számát is. Elbocsátás esetén pontosan jegyezni kell, hol tart a folyamat, mit vizsgált meg az elbocsátó felelős lelkipásztor, és milyen teendők vannak még hátra. Nem katolikus jegyes esetén feljegyzendő a tőle előzetesen kivett nyilatkozat száma, melyben szabadállapotáról nyilatkozik.

50.§ A jegyesek naplójának rovatai

1. Folyószám
2. A jelentkezés ideje
3. A jegyesek családi és utóneve, születési neve, vallása és családi állapota
4. A jegyesek születésének helye, ideje; keresztelésük helye, ideje
5. A jegyesek lakóhelye, illetve pótlakóhelyük
6. Szüleik családi és utóneve, vallása
7. Akadályok és felmentésük – tilalmak és engedélyük
8. Jegyesoktatások ideje
9. A tanúk családi és utóneve
10. Templomi eljegyzés helye és ideje
11. A házasságkötés helye és ideje
12. A házasság bejegyzése a keresztek anyakönyvébe
13. Feljegyzések

⁴⁶ vö. CCEO 784-789.

51. § A jegyesek vallása

(1) Ha a katolikusnak vélelmezett jegyes keresztelési bejegyzése nem található, az egyházmegyei hivataltól a megfelelő bizonyítékok, nyilatkozatok előterjesztése mellett pótlólagos anyakönyvezés elrendelését kell kérni. Ez a keresztelés szerinti parókián történjék (folytatólagosan az aktuális év jegyzékéhez, nem pedig visszamenőleg).

(2) Ha a keresztséget más vallású lelkész szolgáltatta ki, a jegyesnek erkölcsi bizonyosságot kell szolgáltatnia a keresztelés tényéről. Ha a jegyes egyéb bizonyítékot bemutatni nem tud, két tanú előtt megerősített vallomását írásba kell foglalni, és a felvett jegyzőkönyvet a parókia levéltárába kell elhelyezni.

(3) Ha eldönthetetlen kétség merül fel a keresztség ténye és érvényessége tekintetében, és az illető elzárkózik a feltételes keresztségtől, akkor *ad cautelam* a valláskülönbség akadálya alól felmentést kell kérni.

52. § A jegyesek szabad állapota

(1) A házasságkötésnél közreműködő személy akkor jár el szabályosan, ha bizonyosságot szerez a felek szabad állapotáról.⁴⁷ A katolikus vallású jegyes szabad állapota tekintetében harminc napnál nem régebben kelt keresztlevél, illetve a keresztek anyakönyvében a „Feljegyzések” rovat nyújt eligazítást.

(2) Nem katolikus vallású jegyes családi állapotára vonatkozóan erről az érintett félnek nyilatkoznia kell. A házasságkötés előtt a felek szabad állapotának nyilvánvalónak kell lennie.

53. § A keresztelés helye és ideje, lakóhelyük

(1) A keresztelés helyét és idejét a helyben keresztelt jegyes esetében a keresztek anyakönyve alapján, más parókián keresztelt jegyes esetében a keresztlevél alapján írjuk be a jegyesek naplójába. A keresztelési idő bejegyzése biztosíték, hogy a parókus a helyben megkeresztelt hívének adatait a keresztek anyakönyvében megvizsgálta.

(2) A jegyesek lakóhelyét az előbbieken foglaltak szerint kell kitölteni.

54. § Elhunyt házastárs bejegyzése

(1) Ha özvegy köt házasságot, a jegyesek naplójának „Feljegyzések” rovatába be kell vezetni elhunyt házastársának nevét, elhalálozásának helyét és idejét a halotti anyakönyvi kivonata alapján.

(2) Ha az özvegy jegyes néhai házastársának halotti anyakönyvi kivonatát nem tudja felmutatni, mert házastársa eltűnt, meg kell indítani az egyházi holtnak nyilvánítási eljárást. A holtnak nyilvánítási végzés számát be kell írni a jegyesek naplójának „Feljegyzések” rovatába (pl. „Holtnak nyilvánította a Miskolci Egyházmegyei Bíróság a 66/2026. sz. ítéletével.”).

⁴⁷ vö. CCEO 784. k.

55. § Az „Akadályok és felmentésük – Tilalmak és engedélyük”⁴⁸ rovat

(1) Ebbe a rovatba *pontosan* be kell jegyezni a jegyesek között fennálló akadályokat és tilalmakat. Nem elég például azt írni, hogy „vérokonság”, hanem annak fokát is meg kell határozni.

(2) A CCEO 800-812. kánonok, illetve a keleti egyház sajátjogú részleges joga⁴⁹ sorolja fel a házasságot érvénytelenítő akadályokat. Ha az akadály alól az egyházmegyei hivataltól a felmentés megérkezik, annak számát a jegyesek naplójába be kell írni, a felmentési okmányt pedig a parókia levéltárában kell elhelyezni.

(3) Ha a házasulandók egyike korábban már házasságban élt, de annak köteléke alól a Szentszéktől felmentést kapott⁵⁰ vagy előző házasságát az egyházi bíróság végrehajtható ítélettel érvénytelennek nyilvánította, a házasságra lépőnek be kell mutatnia keresztlevelét, amelybe a CCEO 842. k. rendelkezése szerint a házasság semmisnek nyilvánítását feljegyezték. Fontos megjegyezni, hogy amennyiben az érintett fél csak magát az ítéletet mutatja be, és ez nincs bejegyezve a kereszteltek anyakönyvébe, akkor a bíróságtól kell kiigazítást kérni arra vonatkozóan, hogy nem volt-e az ügynek további fejleménye.⁵¹

(4) Ugyanebbe a rovatba kerül a vegyes házasság engedélyezéséhez, valamint a valláskülönbség akadályát alóli felmentéshez jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozat száma, továbbá az egyházmegyei hivatal ügyirat száma.

(5) Annak jogcímét is világosan be kell jegyezni, ha *privilegium paulinum* alapján bomlott fel az egyik fél előző házassága.⁵²

(6) A rovatban az egyházi intézkedések iktatószámai feltétlenül szerepeljenek.

(7) Amennyiben nincs ilyen adat, a rovatban azt vízszintes vonallal jelezzük.

56. § Jegyesoktatások ideje

A jegyesoktatásoknak a jegyesekkel egyetértésben megállapított idejét minden alkalommal be kell jegyezni a jegyesek naplójának erre szánt rovatába. Az oktatást végző személy az oktatás elvégzését szignálja vagy más hitelt érdemlő módon igazolja.

57. § A házasságkötés helye és ideje

(1) A külön végzett templomi eljegyzés⁵³ és a házasságkötés helyét és idejét akkor is fel kell jegyezni a jegyesek naplójába, ha a házasságot helyben kötik.

(2) Ha a parókus híveit házasságkötésre jegyesvizsgálat és kellő előkészítés után más parókiára elbocsátja, fel kell jegyezni, hogy melyik parókián lesz a házasságkötés.

(3) Ha a házasságkötés elmarad, ezt a körülményt ugyanebben a rovatban kell feljegyezni: „Házasságot nem kötöttek.”

⁴⁸vö. CCEO 789. k., CCEO 813-814. k.

⁴⁹ vö. CCEO 792. k.

⁵⁰ Érvényes, de nem szentségi házasság esetében vagy szentségi, de el nem hált házasság esetében lehetséges.

⁵¹ Nem fogalmazott-e meg a bíróság tilalmat vagy nem fellebbezték-e meg az ítéletet.

⁵² Fontos ebben az esetben, hogy a jogcímet jegyezzék be egyértelműen, és legyen igazolható, hogy a polgári kötést már felbontották, ezzel is kifejezve, hogy a felek a korábbi kötést a továbbiakban nem kívánják fenntartani.

⁵³ vö. CCEO 782. k.

58. § A házasság bejegyzése a keresztek anyakönyvébe

(1) A házasságkötést be kell vezetni a keresztek anyakönyvébe.⁵⁴ Ha a parókus ezt a feladatot végrehajtotta, a jegyesek naplójának megfelelő rovatába írja be: „*Bejegyezve.*” Ezt követően írja hozzá a bejegyzés dátumát.

(2) Ha a jegyesek más parókián keresztek, a házassági értesítés elküldésekor⁵⁵ ugyanebbe a rovatba kell az értesítést beírni: „*Értesítés elküldve.*” Ezt követően jegyezze fel az értesítés dátumát.

(3) Ha a jegyesvizsgálat nem a házasságkötés helyén történt a házasságkötés helyének a parókusa köteles értesíteni a házasságkötésről a jegyesvizsgálatot végző papot.

(4) A jegyesvizsgálat elvégzésének tényét a házassági elbocsátóban kell bejegyezni.

(5) A házasságkötésnek a keresztek anyakönyvébe történő feljegyzéséről a házasságkötés parókiáját visszaértesíteni a CCEO előírása szerint szükséges.⁵⁶

59. § A „Feljegyzések” rovat

(1) A „Feljegyzések” rovatába kell beírni minden olyan jogi vagy lelkipásztori szempontból fontos körülményt, amire nincs külön rovat, és a parókus megítélése szerint feljegyzésre érdemes.

(2) A hirdetések a házasságkötés előtt nem kötelezőek.⁵⁷

⁵⁴ vö. CCEO 841.

⁵⁵ vö. CCEO 841. 2. §.

⁵⁶ CCEO 841. k. 2. § „ne nyugodjék meg addig, amíg nem kapott értesítést a házasságkötésnek a keresztek anyakönyvébe való bejegyzéséről.”

⁵⁷ A házasságkötést megelőző házassági hirdetések ma már nem kötelezőek, ezért elhagyásukhoz felmentés sem szükséges. Ebből adódóan az utóbbi címen sem szedhető taxa.